

Modułowy zestaw narzędzi dla studentów zaangażowanych w działania ENHANCE

Streszczenie

Dokument przedstawia koncepcję zestawu narzędzi przeznaczonego dla studentów zainteresowanych zaangażowaniem się w działania prowadzone w ramach konsorcjum ENHANCE. Zawiera pomysły, wskazówki i porady dotyczące organizacji procesów włączających studentów (ang. co-creation) w aktywności związane przede wszystkim z kształceniem oraz, w mniejszym stopniu, z prowadzeniem badań. Pokazuje przykłady działań tego typu prowadzonych obecnie na uczelniach tworzących konsorcjum ENHANCE.

Ufamy, że zaproponowany zestaw narzędzi pomoże studentom poznać szerokie możliwości zaangażowania się w działania ENHANCE oraz ułatwi organizowanie wydarzeń mających na celu zwiększenie udziału studentów w tego typu działaniach. Doradzamy studentom, jak skutecznie angażować się w takie działania, tym samym motywując i wzmacniając ich jako współtwórców procesów kształcenia i badań prowadzonych na uczelniach ENHANCE. Choć zaproponowany zestaw narzędzi jest przeznaczony przede wszystkim dla studentów, także kadra akademicka może znaleźć w nim przydatne źródło informacji i inspiracji.

Raport składa się z dwóch części.

W pierwszej części dokonano krótkiego przeglądu literatury dotyczącej udziału studentów w różnych formach działań prowadzonych na uczelniach. Omówiono kilka rodzajów zaangażowania i różne role studentów w procesie współdziałania z kadrami akademicką. Przykładowo, opisana „drabina” udziału studentów w opracowywaniu programu studiów pokazuje, w jaki sposób ich zaangażowanie w opracowywanie programu może ewoluować od braku interakcji, poprzez to, że dokonują oni pewnych wyborów i współdecydują o rozwiązaniach w określonym obszarze, aż do sytuacji, w której wywierają oni istotny wpływ na wszystkie procesy decyzyjne dotyczące programu.

Omawiane są również inne aspekty zaangażowania studentów w opracowanie programu studiów lub jego części – przedmiotu lub modułu, w tym:

- różne podejścia, w zależności od liczby studentów uczestniczących we wspólnych działaniach (od małej liczby do sytuacji, w której wszyscy studenci uczestniczą w tym procesie),
- różne podejścia do wspólnego działania (współtworzenie programu studiów lub przedmiotu vs. współtworzenie procesu realizacji kształcenia w ramach programu lub określonego przedmiotu).

Na podstawie przeglądu literatury przedstawiono również szerokie spektrum możliwych skutków, jakie niosą za sobą różne formy współdziałania studentów z kadrami akademicką w procesie tworzenia programu studiów.

W drugiej części raportu skupiamy się na sześciu wybranych kategoriach procesów współdziałania studentów z kadrami akademicką realizowanych na uczelniach, obejmujących:

- wspólne organizowanie wydarzeń i warsztatów,
- wspólne prowadzenie badań i realizowanie projektów naukowych przez studentów wspieranych przez kadrami,
- udział studentów w komisjach opiniujących przedmioty i programy studiów,
- udział studentów w procesie oceny prac innych studentów,
- udział studentów w tworzeniu przedmiotów i programów studiów,
- ocena przedmiotów przez studentów.

Przedstawione sześć kategorii procesów współdziałania studentów z kadrą akademicką odpowiada sześciu modułom w zaproponowanym zestawie narzędzi.

Dla każdego z tych modułów omówiono następujące zagadnienia:

- zachęcanie studentów do udziału we wspólnych działaniach: Co może stanowić dla studenta potencjalną zachętę do współdziałania z kadrą akademicką? Jak zachęcić studentów do włączenia się w realizowane wspólnie z kadrą przedsięwzięcia? Co może zniechęcić studentów do udziału w tego typu działaniach?
- korzyści i koszty: Czy potrzebujemy na uczelni współdziałania studentów z kadrą akademicką? Jakie są koszty (niekoniecznie w wymiarze finansowych) takiego współdziałania? Jakie są korzyści z takiego współdziałania (kim są jego beneficjenci)?
- organizacja: Jak zorganizować proces współdziałania studentów z kadrą akademicką angażujący wybranych studentów/całą grupę?

Następnie przedstawione zostały przykłady działań realizowanych z udziałem studentów na uczelniach ENHANCE, wskazujące możliwe obszary aktywności i stanowiące inspirację dla dalszego rozwoju współdziałania studentów z kadrą. Dla każdego modułu zaproponowany został scenariusz, który pokazuje studentom, jak skutecznie zaangażować się w dany kategorię wspólnych działań.

Raport przedstawia podstawowe koncepcje związane z sześcioma zidentyfikowanymi aspektami działalności uczelni, w których współdziałania studentów z kadrą może być szczególnie korzystne. Zostały one wstępnie omówione na spotkaniach grupy roboczej Higher Education Innovator. Proponowane zalecenia są oparte na wynikach warsztatu pt. „Workshop for modular training toolkit for students engaged in ENHANCE activities”, zorganizowanego przez Politechnikę Warszawską 5 listopada 2021 r. Warsztaty zostały przeprowadzone online przy użyciu narzędzi WebEx i Miro. Wzięło w nich udział 13 osób z 6 uczelni ENHANCE: studentów, nauczycieli akademickich i pracowników administracji (<https://workshop.enhance.pw.edu.pl/toolkitstudentscocreacion>).